23/05/2025

Άγιος Ευμένιος ο Νέος (Σαριδάκης)

/ Βίοι Αγίων

Η ανάδειξη αγίων είναι το διαρκές θαύμα στη ζωή της Εκκλησίας μας, καθότι άλλωστε αυτό είναι το έργο της, να μεταποιεί αμαρτωλούς σε αγίους. Δεν υπάρχει εποχή, στην δισχιλιόχρονη ιστορική της πορεία, που να μην έχουν αναδειχτεί άγιοι. Ιδιαίτερο θαύμα είναι η ανάδειξη πληθώρας αγίων και στην εποχή μας, όπου έχει περισσέψει το κακό, γιγαντώθηκε η αμαρτία, και ο κόσμος βρίσκεται σε πρωτοφανή ηθική και πνευματική κατάπτωση.

- ***του Λάμπρου Σκόντζου (Θεολόγου)***

Αλλά, «ου δε επλεόνασεν η αμαρτία, υπερεπερίσσευσεν η χάρις (Ρωμ.5,20), σύμφωνα με τον απόστολο Παύλο. Στον ταραγμένο 20ο αιώνα έχει αναδειχτεί μία πλειάδα αγίων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο άγιος Ευμένιος ο Νέος (Σαριδάκης), μία πραγματικά οσιακή και αγιασμένη μορφή, ο οποίος έχει καταταχτεί πρόσφατα στους αγιολογικούς δέλτους της Εκκλησίας μας.

Ο αγιασμένος Γέροντας γεννήθηκε την πρωτοχρονιά του 1931 στο χωριό Εθιά Μονοφατσίου του νομού Ηρακλείου Κρήτης. Καταγόταν από πολυμελή και φτωχή οικογένεια. Οι γονείς του ήταν απλοϊκοί και φτωχοί, αλλά πιστοί άνθρωποι. Ο πατέρας του ονομάζονταν Γεώργιος και η μητέρα του Σοφία και ήταν το όγδοο παιδί της οικογένειας και το βαπτιστικό του όνομα ήταν Κωνσταντίνος.

Τα παιδικά του χρόνια υπήρξαν πολύ δύσκολα, βιώνοντας τη φτώχεια και την ορφάνια. Ο πατέρας του, όταν ήταν αυτός δύο ετών, ασθένησε και πέθανε, αφήνοντας χήρα σύζυγο και οκτώ παιδιά ορφανά και απροστάτευτα, να μεγαλώνουν μέσα σε απερίγραπτη φτώχεια. Η ηρωική και πιστή εκείνη γυναίκα, με εφόδιο την πίστη της στην πρόνοια του Θεού και τις προσευχές της στην Παναγία, και τον υπεράνθρωπο αγώνα της κατόρθωσε να ζήσει και να μεγαλώσει τα παιδιά της, μεταδίδοντάς τους παράλληλα την ευσέβεια και εδραιώνοντάς τους βαθιά πίστη στο Θεό.

Ο Κωνσταντίνος έδειξε από μικρό παιδί τις ιδιαίτερες χάρες του, την άδολη πίστη του στο Θεό και τον σεβασμό του στην αγαπημένη του μητέρα. Σύχναζε στην εκκλησία του χωριού, βοηθώντας τον εφημέριο, προσευχόταν με θέρμη και ευλάβεια και τηρούσε αγόγγυστα, σαν μεγάλος, όλες τις νηστείες του έτους. Έδειχνε μία ξεχωριστή πνευματική ωριμότητα και παράλληλα μια παράδοξη και θερμή αγάπη για τον μοναχισμό. Ως έφηβος μάλιστα εκδήλωσε την επιθυμία του να ακολουθήσει τον μοναχικό βίο. Σε ανύποπτο χρόνο αποκάλυψε: «Εγώ, δεκαεπτά χρόνων πήγα στο μοναστήρι. Ήμουν δεκαέξι χρόνια στο χωριό μου. Αγαπούσα τον Θεό, βέβαια, σκεπτόμουν πολλές φορές να γίνω καλόγερος. Μια μέρα μου λέει ο παπάς: "Έλα να σε κάνω νεωκόρο". Πήγα κι εγώ. Άναβα τα καντήλια πρωί-βράδυ, διάβαζα κιόλας, ό, τι βιβλία έβλεπα τα διάβαζα. Ανήμερα της Πρωτοχρονιάς του 1944, το απόγευμα, πήγα, άναψα τα καντήλια στην εκκλησία και, μετά, πήγα στο σπίτι μας. Ήταν εκεί η αδελφή μου η Ευγενία. Φάγαμε ξεροτήγανα, τηγανίτες και μακαρόνες. Εκεί που τρώγαμε, ήρθε μια λάμψη και με τύφλωσε και μπήκε μέσα στα βάθη της ψυχής μου. Κι αμέσως, την ίδια στιγμή, φώναξα της Ευγενίας: "Ευγενία, θα γίνω καλόγερος"».

Σε ηλικία μόλις 17 ετών πραγματοποίησε την σφοδρή νεανική του επιθυμία. Κατέφυγε στη Ιερά Μονή Αγίου Νικήτα, στα νότια της Κρήτης, όπου έγινε δεκτός

ως δόκιμος μοναχός, δείχνοντας υπερβάλλοντα ζήλο για την αγγελική μοναχική ζωή και ακολουθώντας με ακρίβεια τους κανόνες της Μονής. Μετά την τριετή επιτυχή δοκιμασία, γύρω στα είκοσι χρόνια του, εκάρη μοναχός και ονομάστηκε Σωφρόνιος. Με την άδεια του ηγουμένου πήγαινε τα καλοκαίρια, στο Άγιο Όρος, για να γνωρίσει τον αγιορείτικο μοναχισμό και να συναντήσει πνευματικούς ανθρώπους.

Στις 24 Ιανουαρίου 1954 κλήθηκε να υπηρετήσει την στρατιωτικής του θητεία. Παρουσιάστηκε Μεγάλο Πεύκο Αττικής, αποβάλλοντας με πολλή λύπη προσωρινά την μοναχική περιβολή. Σύντομα έδειξε τον καλοκάγαθο χαρακτήρα του, αποκτώντας την συμπάθεια και τον σεβασμό των ανωτέρων του και των συναδέλφων του.

Αλλά δυστυχώς, κατά τη διάρκεια της θητείας του, εκδηλώθηκε σ’ αυτόν η λοιμώδης νόσος της λέπρας, η νόσος του Χάνσεν, όπως είναι επιστημονικά γνωστή, η οποία ήταν ακόμη, για την εποχή εκείνη, δύσκολα ιάσιμη και ταλαιπωρούσε πολύ κόσμο. Πέρα από τους πόνους και τους φοβερούς κνησμούς, νεκρώνει τους ιστούς και παραμορφώνει φρικτά τους ασθενείς. Επί πλέον έχει μεγάλη μεταδοτικότητα. Γι’ αυτό απολύθηκε από το στρατό και εισήχθηκε στο Νοσοκομείο Λοιμωδών Αθηνών, στην Αγία Βαρβάρα Αιγάλεω Αττικής, για θεραπεία και αναγκαστική παραμονή στο Ίδρυμα, μαζί με τους υπόλοιπους χανσενικούς ασθενείς, για την μη διασπορά της νόσου.

Ο Σωφρόνιος υπέμεινε με αξιοθαύμαστη καρτερία και πίστη στο Θεό, την επώδυνη δοκιμασία του και έδειξε υπομονή για την υποχρεωτική απομόνωσή του στο Ίδρυμα, αποκομμένος από το συγγενικό και κοινωνικό περιβάλλον. Όμως οι θερμές προσευχές του και η επιτυχής νοσηλεία είχαν αίσιο αποτέλεσμα, θεραπεύτηκε εντελώς από την νόσο, χωρίς να του αφήσει κανένα σωματικό ελάττωμα ή σημάδι.

Η παραμονή του στο Αντιλεπρικό Νοσοκομείο και η επαφή του με τον ανθρώπινο πόνο, του γέννησε την επιθυμία να παραμείνει στο Ίδρυμα, για να υπηρετήσει, όσο μπορούσε, τους συνανθρώπους του, που έπασχαν από την φοβερή νόσο. Να προσφέρει τις διακονίες του στους ασθενείς λεπρούς, ως «δικούς του ανθρώπους και φίλους», όπως συνήθιζε να λέει και να εννοεί, καθότι, οι ατυχείς αυτοί άνθρωποι, πέρα από την επώδυνη ασθένειάς του, βίωναν και την κοινωνική απόρριψη. Οι οικείοι τους τους εγκατέλειπαν εκεί, εξαιτίας του φόβου μετάδοσης του επικίνδυνου ιού, αλλά και των φρικτών σωματικών παραμορφώσεών τους. Ο άνθρωπος αυτός του Θεού, έβλεπε τους ασθενείς συνανθρώπους του ως εικόνες του Θεού, τους οποίους έχουμε υποχρέωση να τιμάμε και να υπηρετούμε. Επί πλέον αισθανόταν υποχρεωμένος να υπηρετήσει τους δυστυχείς αυτούς ανθρώπους, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης στο Θεό για την δική του θεραπεία.

Η διοίκηση του Ιδρύματος δέχτηκε το αίτημά του και του παραχώρησε ένα μικρό κελί, δίπλα στο εκκλησάκι του νοσοκομείου, των Αγίων Αναργύρων. Εκεί ζούσε μοναχικά, προσευχόμενος και υπηρετώντας και παρηγορώντας τους τροφίμους.

Όταν έκλεισε το Λεπροκομείο της Χίου, ήρθε στο Λεπροκομείο Αθηνών ο λεπροπαθής συμπατριώτης του μοναχός Νικηφόρος Τζανακάκης, ο μετέπειτα άγιος Νικηφόρος ο Λεπρός, τυφλός, σχεδόν παράλυτος και παραμορφωμένος, αλλά έμπλεος βαθιάς πίστης στο Θεό και σπάνιων αρετών. Ο Σωφρόνιος τον συμπάθησε, τον αγάπησε και έθεσε τον εαυτό του στις υπηρεσίες του. Οι δύο άνδρες συνδέθηκαν με σπάνια αδελφική φιλία, και ο Σωφρόνιος όρισε τον Νικηφόρο πνευματικό του πατέρα και οδηγό του, ως την κοίμηση του δευτέρου (4 Ιανουαρίου 1964).

Το 1975, σε ηλικία 44 ετών, ο Σωφρόνιος χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, λαμβάνοντας το όνομα Ευμένιος και διορίστηκε εφημέριος του Νοσοκομείου Λοιμωδών Αθηνών. Η είσοδός του στην ιεροσύνη υπήρξε μια ξεχωριστή εμπειρία και ευλογία για εκείνον. Ως ιερέας κατέστη ο πνευματικός και εξομολόγος των ασθενών, αλλά και χιλιάδων πιστών, οι οποίοι, πληροφορούμενοι για την πνευματική του ωριμότητα, τον επισκέπτονταν στο παρεκκλήσι του νοσοκομείου και στο ταπεινό κελί του. Με τον καιρό ο χαρισματικός Γέροντας γινόταν όλο και πιο γνωστός, τόσο στο λεκανοπέδιο Αττικής, όσο και αλλαχού, στο οποίο έσπευδαν κατά χιλιάδες για να εξομολογηθούν, να ακούσουν λόγους παρηγοριάς και να ωφεληθούν πνευματικά. Ιδιαίτερα τους έθελγε η ταπείνωσή του, η καλοσύνη του, η πραότητά του και το γεμάτο από θυσιαστική διάθεση παράδειγμα του βίου του. Έτσι το παρεκκλήσι των Αγίων Αναργύρων του Νοσοκομείου Λοιμωδών είχε γίνει ένα σπουδαίο κέντρο πνευματικού, ποιμαντικού, κατηχητικού, εξομολογητικού και

ιεραποστολικού έργου στην Δυτική Αττική.

Ο αγιασμένος Γέροντας δέχονταν με καλοσύνη και αγάπη όλους, συζητώντας ακούραστα, με τις ώρες, νουθετώντας και στηρίζοντας. Χιλιάδες άνθρωποι, κληρικοί και λαϊκοί, ασθενείς και υγιείς, είχαν βρει κοντά του μια πνευματική όαση, ένα στέρεο απάγκιο. Βρήκαν τον κατάλληλο καλοκάγαθο πνευματικό, ο οποίος τους παρηγορούσε και τους ελάφρωνε από τα βαριά φορτία της ζωής.

Και μετά τις πολύωρες επισκέψεις συνέχιζε στο ταπεινό κελί του να προσεύχεται με θέρμη για τη σωτηρία και την βοήθεια των ασθενών, των επισκεπτών του και όλων των ανθρώπων, αισθανόμενος ως βασική του υποχρέωσή του να εύχεται για όλη την ανθρωπότητα και ειδικά τους αναξιοπαθούντες. Οι προσευχές του εκτείνονταν ως τις πρώτες πρωινές ώρες, περιορίζοντας στο ελάχιστο τις ώρες ανάπαυσης και ύπνου.

Ταυτόχρονα ο ίδιος ζούσε ως ασκητής, τηρώντας με ακρίβεια τους μοναχικούς κανόνες, την αδιάλειπτη προσευχή, τις νηστείες και υποβάλλοντας τον εαυτό του σε αυστηρό ασκητικό πρόγραμμα, από το οποίο δεν παρέκλινε και δεν αμελούσε ποτέ τον προσωπικό του αγώνα. Ο άγιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης, ο οποίος υπηρετούσε και αυτός ως εφημέριος στο Νοσοκομείο Πολυκλινική Αθηνών, έλεγε για τον Γέροντα Ευμένιο: «Να πηγαίνετε να παίρνετε την ευχή του Γέροντα Ευμένιου, γιατί είναι ο κρυμμένος Άγιος των ημερών μας. Σαν τον Γέροντα Ευμένιο βρίσκει κανείς κάθε διακόσια χρόνια»!

Θαύμα του Γέροντα Ευμενίου Σαριδάκη – Τι βίωσε γνωστός τραγουδιστής

Ο αυστηρός ασκητισμός του και η κοπιώδης πνευματική και χειρονακτική διακονία του στο Ίδρυμα τον κατέβαλλαν σωματικά. Ασθένησε και εισήχθη στο Νοσοκομείο Ευαγγελισμός των Αθηνών για μακρά και επίπονη νοσηλεία. Για δύο χρόνια έμεινε έγκλειστος στον θάλαμο 653, στον 6ο όροφο του νοσοκομείου. Το δωμάτιο του πόνου του το μετέτρεψε σε καλογερικό κελί, όπου, παρά τα επώδυνα προβλήματά του και συχνά ξαπλωμένος στο κρεβάτι του, εκτελούσε με ακρίβεια τον μοναχικό του κανόνα, τις προσευχές και τις ακολουθίες του 24ώρου. Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό τον αγκάλιασε με αγάπη και σεβασμό, διαβλέποντας στο πρόσωπό του έναν ενάρετο και άγιο άνθρωπο. Πολλοί ασθενείς πληροφορούνταν για την εκεί παρουσία του και τον επισκέπτονταν, για να πάρουν την ευλογία του και να στηριχτούν για τη δική τους περιπέτεια. Ο θάλαμός του είχε γίνει μέρος συνάξεως πολύ κόσμου, ώστε να προκαλούνται προβλήματα συνωστισμού στον όροφο. Όμως το προσωπικό του νοσοκομείου ήταν ανεκτικό, γνωρίζοντας πως η

συνάντηση των ασθενών με τον άγιο Γέροντα είχε θετική επίδραση στην θεραπεία τους.

Τις τελευταίες είκοσι δύο μέρες της επίγειας ζωής του άρχισε να επιδεινώνεται η υγεία του και όλα έδειχναν την οσονούπω κοίμησή του. Είχε πέσει σε κώμα και δεν μπορούσε πια να μιλά και να κινείται. Όλα τα ζωτικά όργανά του έπαψαν να λειτουργούν, όπως τα νεφρά, η καρδιά και το συκώτι. Οι γιατροί τον υπέβαλλαν σε αιμοκαθάρσεις με τεχνητό νεφρό, αλλά δυστυχώς ο οργανισμός του δεν ανταποκρινόταν, το αίμα του μολύνονταν κάθε δύο ώρες και έτσι έπεσε σε σηψαιμικό κώμα.

Κοιμήθηκε ειρηνικά στις 23 Μαΐου του 1999, ημέρα Κυριακή, προκαλώντας θλίψη στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, το οποίο είχε αγαπήσει τον αγιασμένο ασθενή. Το τίμιο σκήνωμά εξέπεμπε μια σπάνια γαλήνη και φωτεινότητα, αποδεικνύοντας την αγιότητά του.

Μεταφέρθηκε στον ναό των Αγίων Αναργύρων του Νοσοκομείο Λοιμωδών, όπου εψάλλει τρισάγιο και εκτέθηκε σε λαϊκό προσκύνημα. Η εκδημία του έγινε γνωστή στους χιλιάδες κατοίκους του λεκανοπεδίου, που τον είχαν γνωρίσει, οι οποίοι έσπευσαν, την νύχτα της 23ης Μαΐου, για να προσκυνήσουν το τίμιο σκήνωμά του, να λάβουν την τελευταία ευλογία του και να τον αποχαιρετήσουν. Το σώμα του ήταν ζεστό, φωτεινό, μαλακό και ελαστικό, δίνοντας την εντύπωση ότι κοιμόταν και έτσι διατηρήθηκε μέχρι τέλους. Ήταν ένα θαύμα, μια επιπλέον απόδειξη αγιότητάς του.

Την εξόδιο ακολουθία τέλεσε ο Μητροπολίτης Νικαίας κ. Αλέξιος, πλαισιωμένος από δεκάδες ιερείς και την συμμετοχή χιλιάδων πιστών. Μεταφέρθηκε για ταφή, σύμφωνα με την επιθυμία του, στον τόπο που γεννήθηκε, στην Εθιά Ηρακλείου.

Ο πιστός λαός του Θεού, κλήρος και λαός, ο οποίος αποτελεί την συλλογική μνήμη και την έκφραση της πνοής του Αγίου Πνεύματος, θεωρούσε εξ’ αρχής ως άγιο τον Γέροντα Ευμένιο και τον τιμούσε ωσαύτως, ενώ ακόμα ζούσε. Η πίστη στην αγιότητά του συνεχίστηκε και μετά την αναχώρησή του από τον μάταιο ετούτο κόσμο. Η Εκκλησία μας έσπευσε να ικανοποιήσει την λαϊκή απαίτηση για την κατάταξή του στη χορεία των αγίων. Έτσι η Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης, αφού εξέτασε με ακρίβεια την οσιακή ζωή του, ζήτησε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο την αναγραφή του στο Αγιολόγιο της κατά Ανατολάς Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Η Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αφού μελέτησε το σχετικό φάκελο και διαπίστωσε την αγιότητά του, με πράξη της, στις 14 Απριλίου 2022, τον

κατέταξε στους Δέλτους των Αγίων, ορίζοντας να τιμάται η μνήμη του στις 23 Μαΐου εκάστου έτους, την ημέρα της οσιακής κοιμήσεώς του.

Οι άγιοι είναι για μας τους πιστούς τα πρότυπά μας, οι πνευματικοί μας φάροι, οι ζωντανές εικόνες του Θεού στον κόσμο. Ο νεοφανής άγιος Ευμένιος υπήρξε όντως ένας φωτεινός πυρσός στην πνευματική σκοτία της πολύβουης και πολυτάραχης Αθήνας, βιώνοντας την αγιότητα και ακτινοβολώντας την σε όσους είχαν την ευλογία να τον γνωρίσουν. Ας έχουμε τις αέναες προσευχές του στο θρόνο της μεγαλοσύνης του Θεού!

Πηγή: pemptousia.gr